

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2814

av **Börje Vestlund m.fl. (S)**

FN-konvention om rättigheter för äldre

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en FN-konvention om rättigheter för äldre och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

FN:s konvention om mänskliga rättigheter är förmodligen den mest betydelsefulla internationella överenskommelse man har enats om i världen. Konventionens tyngd består emellertid inte i de vackra orden och principerna den bygger på, utan hur den påverkar vardagen för människor runt om i världen.

Vi föreslår att den svenska regeringen bör arbeta för att det tas fram en FN-konvention om rättigheter för äldre. Sverige liksom alla andra länder genomgår en demografisk förändring. Det är ingen tillfällig förändring vi ser, utan en bestående förändring där en större andel äldre kommer leva i samhället. Förändringen sker betydligt snabbare i utvecklingsländerna än i den i dag rika världen. WHO räknar med att dagens 700 miljoner 65-plus kommer vara upp emot 2 miljarder år 2050. En FN-konvention om äldres rättigheter kan bidra till att alla äldre i framtiden kan leva ett bra, tryggt och innehållsrikt liv, och den kan också medverka till att äldre inte diskrimineras.

Under sommaren 2015 presenterade regeringen ett förslag. Regeringen föreslog inrättandet av en ny, oberoende institution som ska granska hur de mänskliga rättigheterna efterlevs i Sverige. En bakgrund är att Sverige återkommande har fällts i Europadomstolen för överträdelser gällande mänskliga rättigheter. Med en FN-konvention om rättigheter för äldre säkerställs ett återkommande arbete med att följa upp innehållet i konventionen, och därmed säkerställs en god efterlevnad.

Varje månad kan vi läsa om händelser där äldre hamnat i kläm och att man som äldre och utsatt eller som nära anhörig inte kan hävda sina anspråk på ett bra sätt. Man hamnar ofta i underläge mot en stor organisation. Även om äldre generellt sett har en hög livskvalitet i Sverige kan en FN-konvention tillföra ett stort mervärde också i Sverige.

Mänskliga rättigheter och diskrimineringslagstiftning är relativt nya företeelser i Förvaltnings-Sverige. Vi har haft en lång tradition av stark tilltro till oväldiga myndigheter som säkerställer medborgarnas behov. Exempel på områden där rättighetsbegreppet kommit att användas är barnområdet, arbetsmarknaden och tillgänglighetsområdet. Inom dessa områden finns en barnkonvention respektive lagstiftning mot diskriminering på arbetsmarknaden respektive lagstiftning om bristande tillgänglighet som diskrimineringsgrund.

I december 2006 antog FN en konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen antogs av Sveriges riksdag i november 2008. I propositionen föreslog regeringen att Sverige också skulle tillträda ett fakultativt (frivilligt) protokoll till konventionen som innebär att den som anser att hans eller hennes rättigheter är kränkta har möjlighet att klaga till en övervakningskommitté.

Konventionen tillhör de centrala konventionerna om mänskliga rättigheter men skapar inte i sig några nya rättigheter utan har till syfte att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. För svensk del är antagandet av konventionen ett tydligt och färskt exempel på att mänskliga rättigheter blivit en del av den svenska förvaltningstraditionen. Konventionen har också antagits av EU, vilket är helt unikt. Man kan se konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som ett led i den omsvängning mot ett rättighetsperspektiv som är på gång i många länder, också i Sverige. I en uppföljning som Myndigheten för delaktighet redovisat framgår att 13 av landets 21 regionala kollektivtrafikmyndigheter använder nämnda FN-konvention i arbetet med att öka tillgängligheten och användbarheten i transportsystemet. Därigenom kan man se att en FN-konvention kan ha konkret betydelse för det dagliga arbetet i skilda samhällsverksamheter.

Börje Vestlund (S)

Arhe Hamednaca (S)

Lawen Redar (S)

Emanuel Öz (S)

Teres Lindberg (S)